

i hillu
J

MÁLASAFN

442.3/
Laxá

RAFMAGNSEFTIRLIT RÍKISINS

L A X Á R V I R K J U N I N .

ÝMSAR ALMENNAR UPPLÝSINGAR.

okt 1937

RAFMAGNSEFTIRLIT RÍKISINS

E f n i s y f i r l i t.

Akureyri - Lega	bls.	1
" - Fólkssfjöldi	"	1
" - Atvinnuvegir	"	2
" - Viðskifti	"	2
" - Efnahagur	"	3
" - Rafveitan	"	3
Umhverfi Akureyrar	"	5
Húsavík	"	6
Lega orkuvers	"	6
Vegir	"	7
Bryr	"	7
Kaupgjald og vinnuskilyrði á Akureyri	"	8
Slysatrygging	"	8
Hafnargjöld, kaupgjald og uppskipunargjöld í Húsavík	"	8
Hafnargjöld og uppskipunargjöld á Ak.	"	9
Tollar og aðflutningsgjöld	"	9
Stofnkostnaður virkjunar	"	11
Rekstursáætlanir	"	12

L A X Á R V I R K J U N I N .ÝMSAR ALMENNAR UPPLÝSINGAR.Lega.

Akureyri er stærsti kaupstaður á Norðurlandi og næst særsti bær á landinu. Hún stendur að vestanverðu við botn Eyjafjarðar. Eyjafjörður skerst inn í landið að norðanverðu á milli Skagafjarðar og Skjálfandaflóa. Lengd fjarðarins er um 60 km. Út með Eyjafirði, beggja vegna, eru tiltölulega þéttbyggð héruð og nokkur kauptún. Helst þeirra eru: Grenivík að austan og Dalvík og Ólafsfjörður að vestanverðu. Utan til í Eyjafirði er Hrísey. Þar er einnig kauptún.

Rétt vestan við mynni Eyjafjarðar, á milli hans og Akagafjarðar, skerst Siglufjörður inn í landið. Það er mesti síldarútvegsbær á Íslandi og er þar allmikill síldariðnaður (bræðsluverksmiðjur). Vegalengdin á milli Siglufjarðar og Akureyrar (bein lína) er um 65 km, en yfir 2 háa fjallgarða er að fara.

Inn af Eyjafjarðarbotni er einnig tiltölulega þéttbyggt og blómlegt hérað, sem kallað er einu nafmi Eyjafjörður.

Folksfjöldi.

Í árslok 1936 voru íbúar Akureyrar taldir um 4520, en auk þess eru rúmlega 400 manns í Glerárþorpi, liðl. 1 km utan við Akureyri. Hefir íbúatalan vaxið allört undanfarið, eins og eftirfarandi tafla sýnir:

Ár:	Íbúar:
1910	2084
1920	2575
1930	3966
1931	4001
1932	4065
1933	4243
1934	4374
1935	4503
1936	4520

Íbúatala kauptúnanna út með Eyjafirði að vestan var talin í árslok 1935:

Í Ólafsfirði 711, í Hrísey 346, í Dalvík um 250 og í Siglufirði 2643. Íbúatala þessarra bæja hefir einnig vaxið ört um undanfarin ár.

Íbúatala í sveitum og smáþorpum sýslunnar, annarra en þeirra, er að framan voru talin, var á sama tíma um 3600.

Atvinnuvegir.

Aðalatvinnuvegir á Akureyri eru: iðnaður, verzlun, landbúnaður og fiskveiðar.

Eigi eru til nákvæmar skýrslur um það, hve margir af íbúum bæjarins lifi á hverjum atvinnuvegi, en iðnaðurinn er sú atvinnugrein er vaxið hefir hraðast hin síðustu ár. Er talið (Á.P.: Virkjun Goðafoss), að núverandi iðnaðarfyrirtæki á Akureyri þurfi um 1.120.000 kwst af rafmagni á ári, en orkuþörf iðnaðarins vex hröðum skrefum.

Af einstökum iðnaðarfyrirtækjum má nefna: klæðaverksmiðju, gærurrotunarverksmiðju, frystihús og skógerðarverksmiðju. Enn fremur tunnuverksmiðju, mjólkurvinnsluverksmiðju, tvær smjörlíkisverksmiðjur, nokkur vélaverkstæði, margar trésmíðavinnustofur o.fl. Samkvæmt upplýsingum frá vélaeftirliti ríkisins eru nú í notkun á Akureyri vélar, sem samtals eru hö, en auk þess nokkuð af smávélum, sem það hefir ekki skýrslur um. Auk þessa eru tiltölulega skammt frá Akureyri 3 allstórar síldarbræðsluverksmiðjur. Þær eru í Krossanesi, á Dagverðareyri og á Hjalteyri (sbr.síðar). Hefir skortur á rafmagni staðið iðnaðinum á Akureyri fyrir þrifum undanfarin ár.

Akureyri er miðstöð ferðamannastraumsins um Norðurland á sumrin. Þrjú aðalhótelin þar hafa um 150 rúm. - Þá er þar spítali með 50 rúmum og nýr spítali í smíðum, sem á að hafa um 100 rúm. Enn fremur er þar berklahæli með 75 rúmum. - Menntaskóli Norðurlands er á Akureyri. Nemendafjöldi hans er venjulega um 225. Auk þess ýmsir aðrir skólar.

Viðskifti.

Verzlun og viðskifti eru, eftir fólksfjölda, tiltölulega mikil á Akureyri. Má heita að öll Eyjafjarðarsýsla, að undanskildum Siglufirði, sæki verzlun til Akureyrar, og sama gildir um vestustu sveitir Suður-Bingeyjarsýslu.

Á Akureyri er bækistöð eins af öflugustu verzlunarfyrtækjum á Íslandi, Kaupfélags Eyfirðinga (KEA).

Árið 1935 voru innfluttar vörur til Akureyrar frá útlöndum fyrir um 3.180.300 kr, en verðmæti útfluttra vara nam sama ár um 1.430.400 kr. Ástæðurnar til þess að útflutningurinn er miklu lægri en innflutningurinn eru einkum þessar:

Hérudin upp af Akureyri framleiða mikið af landbúnaðarafurðum, sem seldar eru innanlands og koma því ekki á útflutningsskýrslur.

Megnið af síldar- og fiskafurðum þeim, sem framleiddar eru á hinum ýmsu verstöðum út með Eyjafirði, eru sendar beint til útlanda og koma því heldur ekki á útflutningsskýrslur frá Akureyri.

Efnahagur.

Verðmæti húsa, lóða og landa á Akureyri er, samkvæmt fasteignamati, um 11 milj. krónur. Skattskyldar tekjur árið 1936 námu alls 1.600 þús. kr.

Eignir Akureyrarbæjar í árslok 1936 voru 1.924 þús. kr., en skuldir á sama tíma 1.105 þús. kr., þar af 135 þús. kr. við fyrirtæki bæjarins (höfn og rafveitu).

Þar fyrir utan voru eignir Hafnarsjóðs Akureyrar í árslok 1936 768 þús. kr., en skuldir á sama tíma 179 þús. kr.

ENN fremur eignir Rafveitu Akureyrar í árslok 1936 kr. 365 þús., en skuldir á sama tíma 217,5 þús.

Skuldlausar eignir í árslok 1936 voru:

Akureyrarbæjar	819.059
Hafnarsjóðs Akureyrar	589.039
Rafveitu Akureyrar	<u>147.534</u>

Samtals skuldlausar eignir 1.555.632 kr.

Rafveitan.

Rafmagnsstöð Akureyrar var reist árið 1922 við Glerá - litla á, sem rennur til sjávar rétt utan við kaupstaðinn. - Afl hennar var 330 hestöfl (á túrbínuása).

Stöðin var notuð til ljósa í kaupstaðnum, smáiðju og lítilsháttar til suðu, aðallega á sumrin.

Fljótlega sýndi það sig, að stöðin var of lítil. Var ástæðan til þess meðal annars sú, að vatnsmagn Glerár í frostum á vetrum samsvarar ekki vélaaflinu.

Árið 1930 var bætt úr brýnustu þörfinni með því að setja upp í stöðinni 165 ha dieselvél til hjálpar vatnsvélunum, en nú er aflið aftur orðið of lítið, svo að skortur á rafmagni hamlar á ýmsan hátt þróun bæjarins.

Orkuframleiðsla stöðvarinnar hefir aukist jafnt og þétt. Árið 1925 er hún 490 þús. kwst, en 1936 er hún komin upp í 970 þús. kwst; með 3320 klst. hagnýtingartíma mesta álags.

Í eftirfarandi töflum (I og II) er yfirlit yfir rekstur rafveitunnar frá 1925 - 1936.

Tafla I.

Ár	Mann-	Rekst-	Orku-	Mesta	Hagnýt-	Tekjur	Á mann :			I
	fjöldi	urstekj-	vinsla	álag	ingar-	á unna	Mesta	Orku-	Tekjur	
	ur kr.	ur kr.	kwst.	kw.	tími.	kwst.	álag	vinnsla	kr.	kr.
				mesta	watt	watt				
				álags						
1925	3033	84400	490400	175	2800	17	58	162	27,8	142
1926	3050	79025	515500	182	2830	15,3	60	169	26,0	137
1927	3150	82800	569600	171	3330	14,5	54	181	26,1	126
1928	3348	90105	596100	188	3175	15,1	55	181	27,0	113
1929	3613	102265	671800	206	3260	15,2	57	186	28,3	103
1930	3966	112990	752300	237	3180	14,9	60	190	28,3	99
1931	4001	129630	751900	237	3180	17,2	59	188	32,3	88
1932	4069	126800	745800	243	3070	17,0	60	183	31,3	79
1933	4243	132680	775300	243	3190	17,2	57	185	31,5	60
1934	4374	143000	813000	260	3130	17,6	59	186	32,7	55
1935	4503	144100	881200	275	3210	16,3	61	195	31,8	50
1936	4519	154015	970000	282	3440	15,9	62	215	34,2	48

Tafla II.

Ár.	Bókf. eignir	Afskrifað Bókf.	Eignir skuldir	Sala umfram raforku skuldir	Mæla- leiga urs- skuldir	Rekst- kr.	Vextir kr.	Sam- kostn.	Tekju- borg.	afgangur
1925	435350	41190	432250	3100	79600	4800	33000	43460	76480	7940
1926	419650	61780	417700	1950	73745	5280	34600	43890	78490	535
1927	399100	82370	398920	180	76900	5900	33800	50100	83900	1100
1928	378720	102970	378480	240	83865	6240	34700	49000	83700	6405
1929	374930	132540	372310	2620	95450	6815	36700	59630	96330	5935
1930	396140	165680	392190	3950	104440	7750	86200	61950	148150	35160
1931	378730	185350	352630	26100	120780	8850	51200	53480	104680	24950
1932	385610	205950	323630	61880	117130	9670	44400	53590	97990	28810
1933	346640	247135	255700	90960	122380	10300	42820	86460	129280	3400
1934	375700	267730	240960	134740	131800	11200	62860	33070	95930	47070
1935	349792	331088	224300	125492	138086	6044	77840	26990	104830	39300
1936	365041	356279	217507	147534	147470	6545	80384	31144	111528	42487

Framanritaðar töflur eru teknar eftir áætlun Árna Pálssonar um virkjun Goðafoss (Tímarit V.F.Í. 1936, bls.28). Tölunum fyrir árið 1936 er þó bætt við hér.

Af töflunum sést, að 1936 eru tekjur á mann 34,20 kr fyrir 62 watta mesta álag og 215 kwst á mann og ár. Tekjur á unna kwst hafa orðið 15,9 aurar og tekjuafgangur 42,5 þús kr, er búið var að greiða vexti af lánum og samningsbundnar afborganir.

Eignir rafveitunnar í árslok 1936 eru bókfærðar þannig:

Orkuver við Glerá með vatnsvélum, raföllum, pípu,	
stíflu o.s.frv. Orkuveitan með spennistöðvum,	
götulysing, heimtaugar o.s.frv. Alls	102973,09
Rafmagnsmælar	41680,55
Dieselvél (með rafal)	39938,79
Hlutabréf	3200,00
Skuldir viðskiftamanna	29772,65
Peningar í sjóði og innstæða í banka	33875,49
Innstæða hjá bæjarsjóði	<u>113600,00</u>
Alls kr.	<u>365040,57</u>

Hafði þá alls verið afskrifað:

Af orkuveri og orkuveitum 75%	308919,24
Af mælum	30243,46
Af dieselvél	<u>17116,62</u>
Samtals kr.	<u>356279,32</u>

Skuldir rafveitunnar í árslok 1936 voru kr. 217.507.

Þar af voru rúmlega 11.000 kr tvö smálán, sem nú eru þegar greidd, hér um bil að fullu.

Afgangurinn, eða kr. 206.400 er skuldabréfalán, sem greiðist með 21.000 kr afborgunum á ári. Lántakandinn er Akureyrarbær, en eignir og tekjur rafveitunnar eru óveðsettar.

Umhverfi Akureyrar.

Eins og áður er nefnt, liggja að Akureyri tiltölulega þéttbyggð og blómleg hérað.

Í Eyjafirði, inn frá Akureyri, mætti ná til rúml. 1100 manns á 108 bæjum með um 44 km langri háspennulínu. Kæmi þá á hvern bæ rúml. 0,4 km af háspennulínu og 0,36 hluti af spennistöð til jafnaðar.

Um 7 km utar en Akureyri, en að austanverðu við Eyjafjörð, hér um bil 2 km frá háspennulínunni, þar sem hún kemur yfir Vaðlaheiði, er smábærinn Svalbarðseyri. Þar er frystihús með 87 ha vélum. Þéttbýlt er í kringum Svalbarðseyri.

Út með Eyjafirði að vestan er mjög þéttbýlt og þar eru þrjár síldarbræðsluverksmiðjur. Liggja þær í röð út með firðinum, svo að ná má til þeirra frá sömu háspennulínu. Innst er Krossanes um 3 km frá Akureyri, þá Dagverðareyri um 10 km og-loks Hjalteyri um 20 km frá Akureyri. Í þessum verksmiðjum eru nú settar vélar fyrir um samtals 650 hestöfl.

Rúmlega 20 km utan við Hjalteyri er kauptúnið Dalvík. Þar er allmikil útgerð, frystihús og fiskimjölsverksmiðja með vélum fyrir samtals um 100 hö.

Vestur af Dalvík er þéttbyggður dalur - Svarfaðardalur.

Í Eyjafirði, austur af Dalvík, er Hrísey. Hún liggur um 3 km frá landi, þar sem styttst er. Í Hrísey er mikil útgerð, þorskveiðar og síldarsöltun. Þar er og frystihús.

Húsavík.

Húsavík liggur við austanverðan Skjálfandaflóa innarlega. Það er allmikill landbúnaðar og útvegsbær.

Árið 1920 voru í Húsavík 628 íbúar

1930	"	"	874	"
1935	"	"	945	"
1936	"	"	970	"

Í Húsavík hefir nýlega verið byggð hafskipabryggja. Þar er og nýbyggð síldarbræðsluverksmiðja. Vélaafl hennar er 60 hö.

Árið 1935 voru útfluttar vörur frá Húsavík fyrir samtals 354 þús. kr, en innfluttar vörur sama ár fyrir um 378 þús. kr.

Rafveita er í Húsavík. Hún er reist árið 1919 við litla á, sem rennur í gegnum kauptúnið. Afl hennar er 75 hestöfl.

Húsavík liggur mjög vel við síldveiðum og eru skilyrði fyrir síldariðnaði þar góð.

Inn af Húsavík, en upp af Skjálfandaflóa gengur Aðaldalur. Eftir honum rennur Laxá. Frá Húsavík að virkjunarstaðnum við Laxá eru um 26 km. Það er samanhangandi byggð og all þéttbýlt sumsstaðar.

Lega orkuvers.

Orkuverið við Laxá er í 39 km (loftlinu) fjarlægð frá Akureyri, en um 26 km frá Húsavík.

Leiðin til Akureyrar liggur yfir 2 fjallgarða (Fljótsheiði og Vaðlaheiði) og er vegalengdin eftir þjóðveginum 74 km.

Leiðin til Húsavíkur er hinsvegar um sléttlendi og vegalengdin eftir þjóðveginum 33 km.

Flutningur þungavöru til virkjunarinnar mun því að mestu verða

yfir Húsavík.

Vegir.

Frá Akureyri er upphleyptur bílvegur yfir Vaðlaheiði og austur hjá Litlutjörnum í Ljósavatnsskarði. Þar tekur við ruddur bílvegur, en sæmilega greiðfær, austur fyrir Djúpá úr Ljósavatni. Þar kemur aftur upphleyptur vegur austur yfir Fljótsheiði og út Reykjadal. Vestan við Brenjaðarstaði liggur svo vegur austur að Laxárbrú. Hann er um 5,5 km á lengd og sæmilega greiðfær. Frá Laxárbrú er nýlagður vegur upp með ánni að orkuverinu um 700 m. Vegurinn frá Akureyri liggur hægst á Vaðlaheiði rúml. 500 m y.s. Snjóþyngsli eru oft mikil á heiðinni á vetrum. Fer mjög eftir veðurlagi, hve lengi heiðin er bílfær, en þó má telja, að hún sé venjulega fær bílum frá byrjun júní til október.

Yfir Fljótsheiði liggur vegurinn í rúml. 300 m hæð y.s. Snjóþyngsli eru einnig allmikil á Fljótshéði, en þó er hún að öllum jafnaði eins lengi, eða lengur, fær bílum, en Vaðlaheiði.

Frá Húsavík er upphleyptur bílvegur inn með Skjálfandaflóa og Aðaldal, að vegamótunum vestan við Grenjaðarstað. Snjóþyngsli eru ekki mjög mikil á þessari leið, svo að vegurinn er alloft bílfær meiri hluta vetrar. Þó geta komið tímabil, einkum síðari hluta vetrar, sem vegurinn er ófær vegna snjóa.

Brýr.

Á leiðinni frá Húsavík eru nokkrar brýr. Burðarþol þeirra veikustu er um 8 tonn, miðað við 4 hjóla vagna.

Kaupgjald og vinnuskilyrði á Akureyri.

Almennt verkamannakaup á Akureyri er 1,50 kr fyrir hverja unna klst. Engin aukagreiðsla er fyrir kaffitíma. Daglegur vinnutími er 9 vinnustundir.

Auk framanritaðs verður að reikna með að verkamenn, er ynnu við orkuverið eða orkuveiturnar, mundu krefjast hlunninda, svo sem venja er til, en þau eru:

Frítt húsnæði á vinnustaðnum með ljósi og hita.

Fríar ferðir að og frá vinnustað og heim um helgar - 1 - 2 var á mánuði eftir samkomulagi.

Fría eldamennsku (eldabusku, eldsneyti og eldunartæki).

Frían flutning á matvælum á vinnustað.

Eftirvinnukaup almennra verkamanna er 2,10 fyrir klst.

Kaup vmiða er 1,60 kr fyrir dagvinnu og kr 2,20 um klst fyrir eftirvinnu.

Bílstjórar með vörubíl allt að 2 tonnum hafa kr 4,50 um klst í dagvinnu og kr 5,00 í eftirvinnu.

Slysatrygging.

Skylt er verksala að slysatryggja þá, sem við verkið vinna.

Fyrir iðgjaldagreiðslu legst vikan til grundvallar. Ef kaupið er tímakaup, reiknast 48 klst eða 6 dagar sem ein vika. Telja skal saman tíma allra þeirra, sem tryggðir eru í einu, en brot úr viku, sem þá verður afgangs, telst sem heil vika.

Fyrir störf þau, er hér koma helst til greina, er iðgjaldagreiðslan:

Við grjót nám og grjótsprengingar 1,00 kr á viku

" vatnsvirkjun 0,75 " "

" önnur störf (jarðvinnu, byggingar, línulagningu o.s.frv.)

0,60 kr á víku.

Hafnargjöld, kaupgjald og uppskipunargjöld í Húsavík.Hafnargjöld.

Vörugjald skal greiða af öllum vörum, sem fluttar eru í land í Húsavík. Fyrir þær vörur, sem hér koma helst til greina, er gjaldið:

Sement og kol 10 aurar fyrir 100 kg

Oliur allskonar 20 " " 150 "

Aðrar vörur, sem reiknast eftir þyngd, 20 aurar fyrir 100 kg

Trjáviður 5 aurar fyrir teningsfet.

Allar aðrar vörur, sem reiknast eftir rúmmáli, 10 aurar fyrir tengi teningsfet.

Kaupgjald.

Veikamannakaup við uppskipunarvinnu o.p.h. er kr 1,25 fyrir klst. Fyrir bílstjóra með vörubíl kr 4,50 um klst.

Uppskipun.

Þegar skip geta, veðurs vegna, lagst upp að bryggju, kostar uppskipunin kr 5,50 fyrir tonn.

Burfi að skipa upp á bátum, sem komið getur fyrir, ef vont er veður, getur kostnaðurinn orðið allmiklu meiri. Venjulega 10 - 11 kr fyrir tonn.

Hafnargjöld og uppskipunargjöld á Akureyri.Hafnargjöld.

Vörugjald skal greiða af öllum vörum, sem fluttar eru í land á Akureyri. Af þeim vörum, er hér koma helst til greina, er gjaldið:

Sement og kol	12,5	aurar	fyrir	100	kg
Járn (óunnið)	25	"	"	"	"
Bifreiðar	35	"	"	"	"
Verkfæri (skóflur o.p.h.)	20	"	"	10	"
Rafmagnsvörur, sprengiefni	30	"	"	10	"
Trjáviður	5	"	"	ten.fet	

Allar aðrar vörur, sem reiknast eftir rúmmáli, 10 aura ten.fet.

Uppskipunargjöld.

0,30 kr á stykki upp að ca 100 kg. Annars kr 6,00 á tonn. Á bryggjynni á Akureyri er lyftir (krani) fyrir 3 tonna punga.

Tollar og aðflutningsgjöld.

Samkvæmt "skrá yfir aðflutningsgjöld samkv. gildandi lögum. Gefin út af fjármálaráðuneytinu 1936. Leiðréttigar áskildar" eru aðflutningsgjöld nokkurra helstu vörutegunda, er til greina koma:

	Pungatollur og tollur af rúmmáli. af 1000 kg. af ten- kr.	Verðtollur og viðskiftagjald. % af fobverði. kr.
Járn - plötur	20,00	2
" profil	20,00	2
" pípur	20,00	2
" brautarteinar	20,00	2
" smíða	20,00	2
" þakjárn	20,00	
" boltar og rær	60,00	5
Aluminium	60,00	21

	Pungatollur og tollur af rúmmáli. af 1000 kg. af tenfeti.	Verðtollur og viðskiftagjald. % af fobverði.
	kr.	kr.
Eir og eirvír	60,00	2
Trjáviður	0,09	2
Rafalar	20,00	2
Rafmagnsmotorar	20,00	
" einangrarar	60,00	2
" tæki	60,00	2
Turbínur, yfir 100 hö (Ekki í skránni, en samkv.gildandi venju)	20,00	2
Dælur	60,00	2
Sprengiefni	60,00	2
Sement	6,00	2
Sgeinkol	2,00	
Carbolineum	6,00	2
Dyrakarmar úr tré	0,09	21
Gluggar úr tré	21,	0,09
" " járni	20,00	21
Gólfplötur, steyptar eða brendar	6,00	2
Hjólbörur	60,00	21
Sementshrærivélar	60,00	21
Hurðir úr járni	20,00	21
" " tré	0,09	21
Pakpappi	20,00	2
Jarðstrengir	60,00	2
Jarðstrengsmúffur	60,00	21
Motorar og motorhlutir	20,00	
Vélaoliur	20,00	
Steinolia	3,00	
Benzín (aukaggjald af hverjum líter kr.0,08)	6,00	2
Pakhellur	6,00	2
Þverslár á staura	60,00	21

L A X Á R V I R K J U N I N .KOSTNAÐARÁÆTLANIR.Stofnkostnaður.

Kostnaðaráætlanir um virkjun Laxár úr Mývatni til raforkuvinnslu handa Akureyri hafa verið gerðar af Árna Pálssyni, vatnsvirkjaverkfræðingi, og af verkfræðingum hjá rafmagnseftirliti ríkisins, og fer hér á eftir yfirlit yfir þær.

Eftirfarandi áætlun um stofnkostnað er um þá tilhögun á öllum virkjum, sem boðin er út í aðalútboði, dagsettu í okt. 1937.

1. Stífla og inntak	77000,-
2. Þrýstivatnspípa úr tré, 690 m löng, 2400 mm víð	223000,-
3. Stöðvarhús með undirstöðum undir vélar	151000,-
4. Íbúðarhús fyrir stöðvarverði	20000,-
5. Vélar og tengivirki í orkuveri. Einzætt vélasamstæða, 2000 hö.	231000,-
6. Hásennulínan; 60,4 km, 30 kV, $3 \times 50 \text{ mm}^2$, á einf. tréstólpum	340000,-
7. Aðalspennistöð við Akureyri. Einn spennir, 1700 kVA	69000,-
8. Yfirumsjón, vextir á byggingartíma og ófyrirseð, um 25%	<u>277000,-</u>
Samtals kr.	1388000,-
Undirbúningur og ýmis kostnaður	<u>112000,-</u>
Alls kr.	<u>1500000,-</u>

Kostnaður við að stækka virkjunina um 2000 hö upp í 4000 hö, með því að bæta við annarri vélasamstæðu í orkuveri og öðrum speini í aðalspennistöð Akureyrar, ásamt tilheyrandi tengivirkjum, er áætlaður kr. 233000,-.

Í þessum áætlunum um stofnkostnað er ekki tekinn með neinn kostnaður af að bæta vegi eða brýr vegna flutninga á efni og vélum til virkjunarinnar.

Stofnkostnaður skiftist nokkurnveginn sem hér segir eftir aðkeypti efni, farmgjöldum o.s.frv.:

Aðkeypt efni, innkaupsverð (fob)	um kr. 550 þús.
Farmgjöld	" " 47 "
Aðflutningsgjöld	" " 44 "
Vinnulaun og verkstjórn	" " 450 "
Flutningur á landi	" " 20 "
Vaxtatöp, ýmisl. kostnaður og ófyrirséð	" " 389 "
	<u>Kr. 1500 þús.</u>

Rekstursáætlanir.

Íbúatala Akurayrar var í lok ársins 1936 4520. Fólkssfjölgun hefir verið

á árunum 1910 - 1936 að meðaltali 55 á ári

" " 1920 - 1936 " " 61 " "

" " 1930 - 1936 " " 97 " "

Það virðist því ekki óvarlega áætlað í þessu sambandi, að reikna með 80 manns aukningu fram að árslokum 1938 og er íbúatalan á Akureyri þá orðin 4600. Auk þess eru í Glerárþorpi 400 manns, og núverandi kaupendur utan Akureyrar um 100 manns, þ.e. alls 5100 manns.

Laxárvirkjunin með 2000 hö eða 1350 kW í mesta álagi og að auki núverandi raforkuver við Glerá með allt að 250 kW, alls 1600 kW, gefa þá 300 wött á mann í mesta álagi, ef reiknað er með 5100 manns.

Við rannsóknir á tekjum íslenzkra rafveitna og við samanburð við erlendar rafveitur, hafa menn komist að þeiri niðurstöðu, að reikna megi með um 49,00 kr. tekjum á hvern íbúa í kaupstöðum landsins utan Reykjavíkur, þegar þáttaka hvers íbúa í mesta álagi orkuvers er orðin sem svarar um 300 wöttum. Sé nú reiknað með þessu, verða tekjur þessarar rafveitu af raforkusölu alls $5100 \times 49,00 = 250000,00$ krónur, þegar hún er komin í fulla notkun.

Árleg útgjöld rafveitunnar áætlast þannig:

- Til viðhalds á orkuveri, háspennulínu og aðal-spennistöð, 1,4% af 1500 þús. kr. 21000
 - Til viðhalds innanþejarveitukerfi Akureyrar, skv. áætlun Árna Pálssonar og K.Otterstedt 12000
 - Aukningar bæjarveitukerfis (áætl. Á.P. og K.O.) 20000
 - Gætsla og innheimta (" " " ") 57000
- Kr. 110000

Eftir yrði þá til að standast straum af stofnláni Laxárvirkjunarnar, þeim lánum, sem hvíla á núverandi rafveitu, og viðhaldi hennar 140000 krónur.

Nú er ekki varlegt að reikna með fullu álagi í þáðum orkuverum, Laxár og Glerár, nema gera jafnframt ráð fyrir því, að sett verði upp önnur vélasamstæða í orkuverinu við Laxá til vara. Lætur nærrí að áætla árleg útgjöld af þeirri aukningu um 4000,- krónur, auk vaxta og afborgana. Sú upphæð, sem eftir stendur til að standa straum af stofnláni, þá að upphæð 1733000 krónur, og kostnaði af orkuverinu við Glerá, er þá 136000 krónur.

Reykjavík, 30. október 1937.

JAKOB GÍSLASON.